

at det var en reent verdslig Sag, og at vi derfor kunde give os af med den. Vor Stilling med Hensyn til Fremkaldelsen af en Kirkeforfatning, som vi skulde fremkalde, om vi kunde, er imidlertid saa vanskelig, at vi maade være glade ved, at Kirken under den ærede Ministers Varetægt lidt efter lidt udvikler sig saaledes, at den, skjøndt uden en egen Forfatning, kan hjælpe sig igjennem paa den for Menighedsmedlemmerne gunstigste Maade. Jeg skal ikke optage nogen Gjenstand fra ifjor, men det forekommer mig, at hvad det ærede Medlem har meddeelt, fuldstændig retfærdiggjør disse mine Bemærkninger.

Søgsbro: Det overraskede mig, at den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) paa eengang kunde sige, at han anseer denne Sag for at være et borgerligt Anliggende, og at han gaaer ind paa den kongelige Anordning, som den foreligger. Jeg antog, at den kun kunde forsvares paa den Maade, som den ærede Minister forsvarede den, nemlig derved, at det var en kirkelig Sag, der var ordnet; naar det var en borgerlig Sag, troede jeg ikke, at det vilde kunne findes rigtigt. Det undrer mig saa meget mere, som vi for ganske kort siden hørte den ærede Rigsdagsmand for Dønsø Amts 7de Valgkreds (E. Petersen) gjøre opmærksom paa, at der i den kongelige Anordning er givet Amtsråadene et bestemt Paalæg om, at de skulle, naar Sognets Kirkebetjent forlanger det, fastsætte Alkoidenserne, og den ærede Rigsdagsmand kan dog neppe billige, at Kirkeministeren ad Anordningsveien paalægger en borgerlig Myndighed, som Amtsråadene ere, at bestemme Menighedsmedlemmernes kirkelige Afgifter.

Jeg tilfod mig igaar at udtale, at der i forrige Aar ved anden Behandling var truffet en bestemt Overenskomst angaaende Ordningen af denne Sag mellem Ministeren og Folkethinget, saavel med Hensyn til Indholdet som til Formen. Den ærede Minister gik slet ikke ind paa denne Betragtning; han anførte vel, at han ved tredie Behandling havde stillet i

Udsigt, at denne Overenskomst kunde brydes, men jeg indseer ikke, hvorledes det paa nogen Maade kan retfærdiggjøre et Brud paa, hvad der allerede var skeet ved anden Behandling. Den ærede Minister søgte væsentlig sit Forsvar i en Fremstilling af Sagens Historie og dens Natur. Det troede jeg var Noget, som var overveiet forrige Aar, inden vi stemte over Sagen, og inden Overenskomsten kom istand, saa at det ikke nu forelaa her. Den ærede Minister har idag klaget over, at Forhandlingerne kom ind paa alle disse Spørgsmaal, som vi saa lidt have overveiet, og som ikke nu forelaa. Men saa burde han ikke selv have draget dem frem. Da dette nu er skeet, maa jeg knytte nogle Bemærkninger til de Punkter, som han har fremdraget, og som ikke synes mig endnu at være tilstrækkelig belyste. Den ærede Minister anførte saaledes, at det var en kirkelig Sag, den kongelige Anordning angik. Vi have hørt, at der derom er Strid; den ærede Rigsdagsmand for Sørfjording (Varfod) og den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) mene, at det er en borgerlig Sag. Jeg skal nu gjerne indrømme Ministeren, at det er en kirkelig Sag, men saa maa han ogsaa indrømme, at det ikke er en Sag, der angaaer Kirkens Være eller Gudsdyrkelse, i det Hele taget ikke Kirken som aandeligt Samfund, men kun Kirken som jordiff Samfund, som en Folkkirke, og naar vi gaae ind derpaa, maa Ministeren indrømme, at selv det Forslag, han her har forelagt for os, angaaer en kirkelig Sag, nemlig hvorledes Kirkens Medlemmer skulle med de kirkelige Afgifter lønne Kirkens Betjente. Heri er der jo ikke det mindste Borgerlige efter den Opfattelse, Ministeren selv gjør gjældende, og jeg vil gaae videre; Ministeren maa da indrømme, at Loven om Sognebaandets Løsning angaaer en kirkelig Sag, nemlig alene Forholdet mellem Kirkens Medlemmer og Præster, det er altsaa ogsaa en folkelig Sag. Den ærede Minister har ogsaa selv antydet, at han virkelig havde en saadan Opfattelse af Loven, idet han, som jeg engang tidligere har omtalt, har sagt, at Be-